

הצהרת נאורו על רווחה משפטית

בהיכרנו בסעיף 11 של אמנת האומות המאוחדות נגד שחיתות ("האמנה"), המכיר בתפקידה החיוני של הרשות השופטת במאבק בשחיתות ודורש ממדינות חברות, בהתאם לעקרונות היסוד של מערכות המשפט שלהן, לנקוט בצעדים לחיזוק יושרה ומניעת הפתחים לשחיתות בקרב חברי הרשות השופטת, לרבות כללי התנהגות לחברי הרשות השופטת;

בציוננו את תפקידו של משרד האומות המאוחדות לסמים ופשיעה ("UNODC") בתמיכה במאמצי מדינות ליישומה האפקטיבי של האמנה, לרבות באמצעות הקמת הרשת הגלובלית ליושרה משפטית של UNODC שמשמשת כפלטפורמה דרכה שופטים ורשויות שופטות יכולים לחלוק מנסיונם ולהתגבר יחד על אתגרים חדשים הקשורים ליושרה משפטית;

בהעריכנו את מקורות המידע והכלים שפותחו ע"י UNODC והרשת הגלובלית ליושרה משפטית של UNODC בנושא יישום סעיף 11 של האמנה על היבטיו השונים, לרבות המדריך ליישום האמנה נגד שחיתות, קווי המנחה למסגרת להערכת יישום סעיף 11, ודו"ח הסקר הגלובלי לחקר הקישוריות בין רווחה משפטית ויושרה משפטית;

בהכירנו את ממצאי הדו"ח המצויין לעיל על הסקר הגלובלי שנערך ע"י UNODC, ומחקרים אחרים על לחץ ורווחה משפטיים בסמכויות שיפוט שונות, שיחד חושפים רמות גבוהות של לחץ בקרב עובדי מערכות משפטיות ברחבי העולם, ורמות נמוכות של מודעות ופעולה בנושא;

באשרנו מחדש את העובדה שרשות שופטת המתפקדת היטב מגלמת את ששת ערכי הליבה השיפוטיים המעוגנים בעקרונות בנגלור להתנהגות שיפוטית: עצמאות, חוסר משוא פנים, יושרה, תקינות, שוויון, כשירות ושקדנות;

בהבנתנו שהרשות השופטת מורכבת מבני אדם - אינדיבידואלים עצמאיים שמונו לתפקידים שיפוטיים; וכפועל יוצא מכך, הרשות השופטת היא מערכת אנושית ביסודה, התלויה ביכולות והכושר הקולקטיביים של שופטים יחידים;

בהוקירנו את העובדה שרשויות שופטות הופכות למגוונות וכליליות יותר, ובהבנתנו שגיוון זה מחזק את מערכת המשפט ומגביר את אמון הציבור בה;

בהכירנו שרווחתם הפיזית והנפשית של שופטים ושופטות חיוניות לקידום כשירות וגילוי נאות, כמתואר בפסקה 194 של הפרשנות לעקרונות בנגלור להתנהגות שיפוטית, המדגישה את חשיבות הטיפול בלחץ בקרב עובדי רשויות שופטות והצורך במתן תמיכה הולמת;

אנו, חברי וחברות רשויות שופטות ובעלי עניין רלוונטיים אחרים, שהתאספנו כאן בנאורו, פנים אל מול פנים ובאופן וירטואלי, ב-25 ליוני 2024, י"ט בתמוז ה'תשפ"ד, מכריזים בזאת כי:

1. רווחה משפטית היא חיונית ויש להכיר בה ולחזקה.

ניתן להגדיר רווחה משפטית כתהליך מתמשך שמאפשר לשופטים לשגשג בכל היבטי החיים - לרבות מקצועית, פיזית, חברתית, קוגניטיבית, רגשית ורוחנית - המוכרים כתחומי רווחה באופן אוניברסלי. רווחה משפטית היא חיונית לבריאות והקיימות התעסוקתית של שופטים כיחידים, לחווייתם של כל הבאים בפני בית המשפט, לטיב הצדק, ובסופו של דבר לאמון הציבורי בבתי המשפט. כיוון שכך, רווחה משפטית מצדיקה תשומת לב והשקעה בהתאם לעדיפויות מוסדיות אחרות, כגון גישה לצדק, שמירה על ערכים שיפוטיים, הכשרה משפטית, ויעילות שיפוטית.

2. לחץ משפטי הוא לא חולשה ואל לנו להפכו לסטיגמה.

ניתן להגדיר לחץ משפטי כתגובות פסיכולוגיות, פיזיולוגיות, ו/או התנהגותיות שליליות וסובייקטיביות ששופט/ת עשויים לחוות במסגרת עבודתם המשפטית. העבודה המשפטית הופכת לתובענית יותר ולחץ הוא תגובה אנושית טבעית. הסטיגמטיזציה ההיסטורית של לחץ בתרבות המשפטית והשיפוטית מוסיפה לאתגרים התעסוקתיים השגרתיים בידוד ובושה, ומהווה חסם מרכזי לאלו הזקוקים לסיוע והתאוששות מלבקשם. למנהיגים במערכת המשפט תפקיד חשוב בקידום מסרים תרבותיים בריאים בכל נוגע ללחץ ורווחה משפטיים.

3. רווחה משפטית היא אחריותם של שופטים יחידים ומוסדות משפטיים גם יחד.

רווחה משפטית היא אחריות משותפת הדורשת פעולה משופטים יחידים וכן ממוסדות משפטיים. על שופטים לנקוט בצעדים פעילים לטובת שימור רווחתם. על בתי משפט, לרבות ההנהגה המשפטית והנהלת בתי המשפט, ליצור תנאי עבודה התורמים לרווחה משפטית.

4. תרבות משפטית אתית וכלילית מסייעת לרווחה משפטית.

קשרים קולגיאליים הם משתנה מנבא מרכזי לרווחה משפטית. יש לספק לכל שופט ושופטת הזדמנות שווה לחוש רווחה משפטית במקום עבודתם. הסביבה והתרבות בבתי המשפט מוכרחות להדגים אפס סובלנות לשחיתות, אפליה, הטרדה, התעמרות והתנהגויות שליליות אחרות.

5. קידום הרווחה המשפטית דורש שילוב של פעולות להעלאת מודעות ופעולות מניעתיות וניהוליות.

על ההנהגה המשפטית ומוסדות משפטיים להתחייב לקידומה של רווחה משפטית. על כל גישה מערכתית לקידום רווחה משפטית להיות הוליסטית ולשלב פעולות שמנצלות משאבים קיימים בנוגע לשביעות רצון מעבודה משפטית, מעלות מודעות לרווחה ולחץ משפטיים, מונעות לחץ משפטי מיותר, ומסייעות בניהול הדרישות הגלומות בעבודה משפטית. ככל שניתן, יש לבסס יוזמות ופעולות התערבות על ראיות מוצקות ולהעריך את השפעתן באופן מתמשך. רווחה משפטית היא לא מטרה שניתן להשיג - היא מאמץ שיש להשאיר על סדר היום כדרך קבע.

6. יש להתאים יוזמות בנושא רווחה משפטית לנסיבות והדרישות הייחודיות למערכות משפטיות לאומיות שונות.

המניעים מאחורי לחץ ורווחה משפטיים מעוצבים באופן משמעותי על ידי גורמים נסיבתיים שמשתנים מסמכות שיפוט אחת לרעותה, לרבות השפעות כלכליות, חברתיות, תרבותיות, פוליטיות, דתיות וסביבתיות, וכן מצבי משבר. על יוזמות ופעולות לקידום רווחה משפטית להיות רגישות לגורמים ונסיבות רלוונטיים ולהתאים לדרישותיהן של סמכויות שיפוט לאומיות שונות על מנת שיהיו אפקטיביות.

7. זכויות אדם תורמות לרווחה משפטית.

כפי שמצוין בעקרונות בנגלור להתנהגות משפטית, שופטים זכאים לזכויות היסוד של חופש הביטוי, חופש דת ופולחן, חופש ההתארגנות וההתאגדות, בכפוף לחובתם לשמור על כבוד סמכותם המשפטית ולקיים את חוסר משוא הפנים, היושרה והעצמאות המצופים מהרשות השופטת. איזון זה הכרחי לשימור רווחתם המשפטית של שופטים יחידים ויושרת מערכת המשפט בכללותה.